

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1/B.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM. Szivarkahiány. — A különlegességek nemei. — Vegyesek. — Árlejtés. — Hirdetmény.

Szivarkahiány.

Hogy ha csak arról volna szó, vajjon a szivarkahiány a dohánygyedárusokra káros hatással van, a minthogy van is, akkor hallgatnánk s nem pazarolnánk hiábavalólag a tintát. Mert egészen nyíltan bevallva, mi erről a dolgról már annyit beszéltünk, hogy a nem szakembert is meggyőztük volna, annál is inkább azokat, a kik a rendes üzletmenetről gondoskodni tartoznak.

De mit használnak mindezen rekriminációk, mit használnak az elismert jóakaró és gyakorlatilag keresztülvihető ajánlataink, hogy ha ezekre figyelem nem fordították, hogy ha ezek mint zsumnalisztikai expektorációk tekintetnek. Mi nem sokat törődünk vele, mondhatjuk, ha a m. kir. pénzügyminiszterium saját érdekeit semmibe sem veszi. Egyes körök úgy is megvannak győződve, hogy annak így kell lennie s egy állami áruczikknek akkor is van igénye az elárúsításra, hogy ha az nem létezik.

A mi bennünket felháborít, az az indolencia, a mely ugy a közönség, mint az elárúsítókkal szemben követetik. Van egy szivarkanem, a melyből a fővárosban havonként körülbelül tizenkét millió darab fogyasztatik, egy áruczikk, melyért az államkincstár évenként körülbelül két és fél millió forintot bevesz és ezen áruczikk, melyet az egész világ követel, a melyre minden dohányárusnak szüksége van, havonkinti kis mennyiségben érkezik, mely egy-két napra elegendő, ezután újra bekövetkezik a hiány.

Mi nem a m. kir. dohányigazgatóságot okoljuk ezért, a mennyiben tudomásul bírunk, hogy ez évek óta az illetékes helyen e tekintetben előterjesztéseket tesz, hogy a szivarkák gyártásánál újításokat kell behozni, hogy ha nem akarják, hogy oly megakadások bekövetkezzenek, mint a szóban levők. Azonban nekünk úgy tetszik, hogy ez így nem mehet s a tényálladékot Ő Exzellenzciájának a m. kir. pénzügyminiszter urnak kell tudomására hozni. Ezen tényálladék abban áll, hogy az a nagy óriási iparvállalat, a mely az állam birtokában van, életképesnek nem mondható, a mennyiben a hozzáfűzött várakozásnak meg nem felel. Miután azonban fel nem tehetjük, hogy a szivarkahiány más, kicsinyes okoknak volna tulajdonítható, a mi nézetünk szerint csak az a körülmény mérvadó, mely szerint a szivarka előállításához kevés gyár létezik. Hogy miért nem lesz több fölállítva, ez nézetünk szerint inkább kicsinyes aggályoknak a szüleménye, a mi mellett érintet-

lenül nem hagyhatjuk, hogy ha ez aggályokat a pénzkérdés okozza, ez a legkisebb aggálynak tekintendő volna.

Igaz, hogy egy állami vállalat nem magánvállalat s mint ilyen nem is képes oly gyorsan újításokat behozni, pénzeket befektetni stb., mint amaz. Azonban az egésznel fő a tisztán kereskedelmi szempont. Itt nem lehet takarékoskodni, itt nem lehet késedelmeskedni, miután minden megtakarított fillér mellett más tíz elesik. A szivarkagyáraknak felállítása nagyon sürgős, egy hónapi halogatást sem szenvedhető szükséglet. Szükség esetén magánhelyiségeket kell sürgősen bérebe venni, a melyekben ideiglenesen szivarkagyárak felállítandók. A legkeresettebb szivarkákban való hiányt nem lehet azzal menteni, hogy ez gyorsan fogyasztatik, amennyiben természetesen a gyártásnak lépést kell tartania a fogyasztással. Egyébiránt ezen évben az összes nemek fogyasztása nem valami nagyon emelkedik, hogy ha ennek ellenkezője bekövetkezett volna, amint annak természetszerűleg bekövetkeznie kellett, akkor a hiány más nemeknél is előállott volna.

És újra elő kell hozakodnunk a szerencsétlen üzemnek kettéválasztásával, a mely minden mizériának, tehát a jelenleginek is az okozója. Ezen kettéválasztásnak meg kell szűnnie, hogy ha azt akarják, hogy egy rendszeres, céltudatos kezelés beálljon, hogy a dohánygyedáruság azzá legyen, a mire hivatva van. Mindaddig azonban, míg a gyakorlatilag ténykedőnek szemlélt szerep jutott osztályrészül, mindaddig, míg az egyik javaslatokat tesz, a melyet a másik tetszés szerint fogatosít, mindaddig az egész nagy vonalon, a melyről szó van, csak nehézségek elhárításáról lehet szó. És ki bűnhődik ezen nehézségekért? Ki más, mint a fentemlített állam szenved kárt s a ki ezt nem hiszi, hasonlítsa össze a bevételeket s meg fogja találni a hiányzó „Hölgy“ szivarka elárúsításból az utolsó hétben befolyt pénzesbületet, de a más szivarok bevételeit is tessék összeszámítani s akkor a kevesbület szembeszökőbb lesz.

Ez azonban, a mint mondtuk, bennünket nem érdekel. A földolog ránk nézve ma az, hogy a dohányárusok megfelelő árukészletet kapjanak, a melyet eladhatnak. Az óriási nagy költséggel fentartott üzleti helyiségek nem azért vannak itt, hogy azok a közönség tudakozódási intézként látogassa, a mennyiben nem létezik dohányzó, a ki nem akarna értesítve lenni, hogy az ő szivarkaneme miért nem kapható. Tudomásunk szerint a dohánytőzsérek még ugynevezett haszon-

bért is fizetnek. Ezt azon jogért fizetik, hogy a m. kir. dohánytermékeket elárúsíthassák. Ezen jog azonban illuzóriussá válhatik akkor, ha nincsenek azon áruczikk készletben, a melyekre szükség van. És azért újra kérjük a m. kir. dohányigazgatóságot, lenne szíves arról gondoskodni, hogy a dohányárusok azzal a pár fajta szivar s szivarkával folyton rendelkezzenek s jó pénzükért kaphassák, a melyre az elárúsításnál szükségük van. Nem a mi dolgunk megkülönböztetni, vajjon ezen kérelmünk kellő helyre van-e címelve, vagy sem. Mi csak azt tudjuk, hogy van egy m. kir. dohányigazgatóság, a melyhez a szivarkák előállítása tartozik s azért hozzáfordulunk, remélve, hogy a szivarkahiányt meg lehet szüntetni, hogy ha ehhez akarata van. Nekünk nincs okunk kételkedni és csak óhajtjuk, hogy minél előbb azon okok, melyek ezen kétségbeejtő állapotokat folyton s folyton előidéznek, elháríttassanak.

A különlegességek nemei.

Legközelebbi napokban egy itteni újság cikkében az lett mondva, hogy a különlegességi szivarokhoz a közönség csak azért fér olyan nehezen, mert különösen a fővárosban az árudák egyike Pesten, másika Budán van s ezek nem felelnek meg a kívánalomnak.

És ezzel újra azon felfogással van dolgunk, a mely a közönségnél divik, s mely azt hiszi, hogy mindaz, ami a különlegességi árudákban kapható, jobb a közönséges árudákban kapható dohánymeknekél. Itt ez a szó „különlegesség“ nagyban lesz taxálva s majdnem az a kívánóság lesz kifejezve, vajha minden utczában volna egy különlegességi áruda, a melyben ezen fajok kaphatók lennének. Ezen hamis felfogást maga a dohányigazgatás nagyban elősegíti, a mennyiben közönséges belföldi nemeket, a melyek sem a felhasznált anyag, sem a munka tekintetében a közönséges dohánnytőzsdemeknekél nem különbek, különlegességeknek jelzi. Fel nem fogható, miért legyen a 7 kros Regália media és a 11 kros Operas különlegesség a Britanikával és Regalítással szemben. Magától értetődik, a közönségben az a hit támadt, hogy itt valami különössel van dolga, a mennyiben ezen szivarnemek csak különös árudákban kaphatók, tehát ezen hit még nagyobb megerősítésre talált.

A belföldi szivarnemeknek a külföldről behozott szivarnemektől szigorúan való megkülönböztetésénél, ha már különlegességi árudáknak létezni kell, központi árudákat kellene létesíteni, a melyekben a vevő, aki ezeket vásárolja, bár ritkán, nagyobb bevásárlásokat tehesen. Ezenkívül a Havanna-szivar az eladók részéről oly gondozásban kell, hogy részesüljön, amint az kívánatos és ami ezuttal tényleg egy elárúsítónál sem tapasztalható.

A Havanna-szivar első sorban megköveteli azt, hogy vevői legyenek ha ez nincsen, magamagától nap-nap után értéktelenné válik; úgy, a mint ma a Havanna-szivarok elárúsítva lesznek, nevezetes fogyasztásról szó sem lehet. A közönséges elárúsításnál vannak szivarnemek, melyek 13 krajczárról 18 kr-ra és 24 kr-ig ugranak, tehát árkülönbözöttek, melyek abszurdnak mondhatók, hogyha tekintetbe vesszük a választékot. Alig léteznek az általános elárúsításban Havanna-szivar, a mely a korára nézve jól elszívható lenne. Nagyobb részét addig fekszik az a pár szivarnem, míg a dohányzónak azt a talányt fel nem teszi, hogy tulajdonképen mit is szivó, de hosszú fekvés által nem ritkán a felsőlevek törékennyé és hibássá válnak.

A különlegességi árudákban a Havanna-szivarok gyorsabban fognak, amely körülmény utmutatásul szolgál, hogy ez az egyedüli piac, ahol ezek elárúsítandók lennének.

Persze a sok bevezetett szivarnem közül épen azok nem kaphatók, melyek a legnagyobb keresletnek örvendenek, tehát azok, a melyeket a közönség kíván. Azért csak keveset lehet arról beszélni, hogy a különlegességi elárúsító a Havannára különös gondot fordítanak, a mennyiben csak azokkal rendelkezhetnek, amelyeket kapnak. Miután, a mint mondvá volt, a Havanna-szivar épen figyelmet és gondozást igényeli, sőt azt egyáltalán nem nélkülözheti s ha ezt nélkülözni kénytelen, akkor nem tudható meg, hogy Magyarországon mily Havanna-fogyasztás elérhető, abban a Magyarországon, a hol már a negyvenes években behozott tiszta Havannát fogyasztottak, vagy a valódi dohányból itt előállítottak.

Azért kézzelfoghatóan világos, hogy a különlegességi árudák arra vannak hivatva kizárólagos, valódi Havannát árusítani és ép úgy ezekkel mint külföldi dohány- és szivarneműekkel foglalkozni. Ezen árukban a magyar gyártmányoktól eltérő mint különlegességeknél kellene szerepelni és a közönségnek kiszolgáltatva lennie. Ezzel nemcsak haladást, hanem a közönséggel szemben azon kulans eljárást látniok, mely szerint az összes belföldi gyártmányok: u. m. szivarok, dohányok és szivarkák a dohánytözsdek eladási körébe utaltatnának. A mi szerény nézetünk szerint hamis az a meghatározás, dohányokat és szivarokat mint különlegességeket elnevezni, a melyek azon anyagból és ugyanazon gyárakban lesznek előállítva, mint a tözsdeszivarok és dohányok.

Ezen hamis meghatározást korrigálni, a gyakorlatot és hasznosat ezzel egyesíteni, a közönségnek kényelmet szerezni, azok a czélok, a melyeket ezen sorok elérni óhajtanak és a melyeket eléggé ajánlani nem tudunk.

Vegyesek.

A fővárosi pénzügyőri altiszti kör fényesen sikerült jünálást rendezett a kőbányai régi sörház helyiségében. A mulatságon rendkívül sokan vettek részt, többek közt: Graenzenstein Béla és Toepke államtitkárnok, Stuckheim pénzügyi főfelügyelő, Gaszner Pál királyi tanácsos és pénzügyi igazgató, Hilberth Gusztáv és Markovich pénzügyi tanácsosok, Horváth titkár stb. A figyelmes rendezőség minden hölgynek kis rózsabokrétát adott. A kedélyes, fesztelen mulatságnak csak a reggel vetett véget.

Pipadohány feláron, vagyis: sok a szunyog. Egy tiszamenti község a minap kérvénnyel fordult Darányi miniszterhez. A kervény némileg népies nyelven adja elő, hogy annyi a faluban a szunyog, hogy a tele is elég volna. Képzeltető, e vérszopó apró fenevadak mily kellemetlenséget szereznek csipős czélzásaikkal a falu népének. Ugyan ki segítsen a bajon, ha nem a miniszter? — gondolta a község és Darányi miniszterhez fordult, segítsen a bajon. Hogy azonban a kegyelmes urnak ne kelljen sokáig törnie a fejét a segítség módján, a község tanácsal is szolgál mindjárt. A szunyog nem szereti a

dohányt: adjon a miniszter a község lakosainak feláron pipadohányt, ők majd kiűzik a szunyogokat. Tekintve azonban, hogy a miniszter bizonyára nem hajlandó feláron dohányt adni olyan szunyogok kiűzésére, a melyek nem is öt csipik, a derék község aligha fog olcsóbban pipázni, mint eddig. Mindenesetre azonban érdekes ez a kis ravaszság. A magyar még a szunyoggal is szövetkezik, ha arról van szó, hogy a négyes dohányt két krajczárért kapja.

A spanyol posta. Bolond állapot lehet Spanyolországban a postaügy terén, ha mind igaz az, amit egy német útletember egyik előkelő németországi lapban elpanaszol. Január, február és márczius havában öt levelet küldött el Spanyolországba egy üzletfelének s közülök csak kettőt kapott meg a czimzett. Ugyanannyi levelet küldött neki a spanyol üzletfél, de csak egy jutott el hozzá. Képes levelezőlapot egyáltalában nem kap meg senki, úgy látszik, hogy a spanyol postaisztek szenvedélyes aniz-gyűjtők. Legalább tíz darabot küldött el a panaszos, de egyik se jutott el czéljához. A leveleknek a felbontása annyira mindennapos a spanyol postán, hogy aki csak egy kicsit ismerős a viszonyokkal, a világról se küldene valami értéket levélben, hanem sekk, váltó, vagy más kipróbált módon juttatja el a pénzeket. Érdekes állapotok uralkodnak Spanyolországban a levélhordás dolgában. A levélhordónak (factore) nincs fizetése, hanem kap minden levélért öt centesimot. Akitől nem kapja meg ezt az összeget, amelyre tagadhatatlanul nagyon rá van szorulva, az nem kap levelet. Az olyan embereket, akik nagyon is nem fizetnek, jól megjegyzi magának a levélhordó, az aztán lesheti, amíg egy neki czimzett levél a kezébe jut. Táskája nincs a spanyol levélhordónak. Egyszerűen a zsebébe gyömöszöli a leveleket s ami nem fér oda, azt szőpen a kezében tartja. Hogy hány levél potyog ilyenformán a sárba, annak a jó Isten a megmondhatója. A becsületes megtalálójajmi kevés. Aki mit talál, az az övé, azt ugyan ne várja senki, hogy ha valaki egy levelet talál az utcán, azt a postára vigye, vagy a gazdájához juttassa. Ha pedig valaki panaszszal megy a postai hatóságokhoz, ott ugyancsak megkapja az elégtételt. A tiszt urak a vállukat vonogatják, mi közük volna nekik az ilyen semmisségekhez, más az ő dolguk. Hát ha ez csakugyan így van, akkor nem jó Spanyolországba titkokkal teli leveleket írogatni.

Segédszerkesztő: **Heltai Nándor.**

51368/899.

Árlejtés.

A nagyméltósági m. kir. pénzügyminiszterium folyó évi 42836. sz. magas rendeletével Zentán egy dohány és szivarkülönlegességi árua felállítását határozta el, ennél fogva a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezzel közhírré tétetik, hogy Zentán a kérdéses különlegességi dohányáruda betöltése végett folyó évi július hó 2-án délelőtt 10 órakor a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében a beérkezendő írásbeli ajánlatok alapján versenytárgyalás fog tartatni.

Az árlejtés tárgyát ugyancsak a versenyzők által az eladás után igénybe vehető ellátási jutalék fogja képezni és pedig a kérdéses dohányáruda annak fog átadatni, ki azt lehetőleg minden más üzletfél elkülönítve a legcsekélyebb eladási díjért fogja elvállalni.

Mindazonáltal a kincstár fenntartja magának azon jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson, mi okból az ajánlattevő semmi esetben sem támaszthat igényt azért, mivel ajánlata el nem fogadtatott.

A dohány különlegességi árua készletét a szegedi m. kir. dohányáruda raktarából szerzendő be.

A kincstár az árúdanak bizonyos összegben meghatározott jövedelmet nem biztosít s ez okból későbbi kérvények az eladási díj felemelése iránt tekintetbe vetetni nem fognak, így kárpótlási igények sem támaszthatók.

Köteles leendő vállalkozó az átvételre kitűzött napon, továbbá a fogyasztási viszonyoknak meg-

felelő 8 napi tartalék készletet 1000 ft értékben beszerezni és folyton érintetlen állapotban tartani s azonkívül a napi eladásra szükséges 150 ft értékben dohánygyártmány mennyiségét is beszerezni.

Pályázók kötelesek bánatpénz fejében 1000 ft, szóval egyezer forintot készpénzben, vagy a budapesti tözsdén jegyzett papírban letenni, illetve 50 kros bélyeggel ellátott, sajátkezüleg aláírt lepelesztelt ajánlatához csatolni s az ajánlatot ezen czim alatt:

«Ajánlat a zentai dohány különlegességi árua elnyeréséért», legkésőbbben folyó évi július hó 1-én délelőtti 11 óráig ezen kir. pénzügyigazgatóság főnökségénél közvetlenül vagy posta útján benyújtani.

Az ajánlatban az igényelt kezelési díj százalékban számmal és betűkkel is tisztán kiírandó és az ajánlatához egyúttal a magyar honosságot, polgári állást és erkölcsi kifogástalanságot vagy a vagyoni állapotot igazoló hatóság bizonylatok is csatolandók.

Olyan ajánlatok, melyek kellőképen felszerelve nincsenek, vagy más pályázók ajánlatára hivatkozni, valamint azok is, melyek határozatlanul szerkesztve, ugyszintén elkésve benyújtott vagy utóajánlatok is figyelembe nem vétetnek.

Taviratok jogérvényes ajánlatnak vagy tett ajánlat kiegészítésének semmi körülmények között tekintetni nem fognak, a versenyben részt nem vehetnek azok, kik a törvény értelmében szerződéskötésre nem képesek, továbbá valamely büntetés, csempészet vagy másnemű jövedéki kihágások miatt elítéltettek, vagy azok alul bizonyítékok elégtelenségéből mentettek fel.

Továbbá kizárva maradnak azon egyedűrság tárgyak eladói, kik az üzletfél büntetésekképpen elmozdítottak, vagy a pénzügyi hatóság által egyéb okoknál fogva alkalmatlanoknak találtattak.

Ha ezen említett akadályok egyike vagy másika csak az üzlet átadása után jutna a hatóság tudomására, a pénzügyigazgatóságnak jogában áll az eladási engedélyt azonnal elvonni, illetve az árudát felmondani.

Azon pályázók bánatpénzei, kiknek ajánlatai el nem fogadtatnak, a tárgyalás befejezése után vissza fognak adatni, míg az elfogadott ajánlattevő bánatpénze az érintetlen tartalékkészlet beszerzése után fog csak visszaadatni.

Ha a vállalkozó a dohány különlegességi árudát az átvételre kitűzött határnapon át nem veszi, vagy későbbi ajánlatától önként visszalep, bánatpénzét elveszti és az árua kezelésének betöltése végett újabb pályázat fog nyitattani.

Az ezen vállalatnál mérvadó részletes feltételek és azzal egybekötött kötelezettségek a pénzügyigazgatóságnál és a szabadkai pénzügyőri biztosságnál, valamint a pénzügyőri szakasznál betekintheők.

Zombor, 1899. évi június hó 2-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

A Magyar Dohánykereskedelmi Részv.-társ.

igazgatósága részvényeseit egy

rendkívüli közgyűlésre

hívja egybe, mely 1899. június hó 28-án, d. u. 3 órakor saját helyiségeiben (Budapest, V., Bálvány-utca 10. sz.) megtartatik.

A napirendre a következő pontok vannak kitűzve:

1. Az igazgatóság jelentése a folyó évi márczius hó 1-én kelt közgyűlési határozat folytán kibocsátandó új részvényeknek szabad kézből eszközölt eladásáról.
2. Az igazgatóság jelentése a kincstári szerződés módosítása iránt, eziránt való határozathozatal.
3. Egy igazgatósági tag megválasztása.
4. Az alapszabályok egyes pontjainak módosítása.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Der Zigarettenmangel — Die Spezialitäten-Sorten.. — Vermischtes. — Annoncen.

Der Zigarettenmangel.

Wenn es sich lediglich darum handeln würde, ob dem Tabakmonopol durch den Mangel an Zigaretten ein Schaden erwächst, wie das thatsächlich der Fall ist, dann würden wir schweigen und die Tinte nicht unnütz verschreiben. — denn, offen gestanden, wir haben über diese Angelegenheit bereits soviel vorgebracht, dass es selbst jeden Nichtfachmann überzeugt hätte, unwieviel mehr sollte es also bei Jenen der Fall sein, die für einen regelrechten Geschäftsgang zu sorgen haben.

Doch was nützen alle Rekrimationen, was nützen unsere bestgemeinten und wie einstimmig gesagt wird, unsere praktisch ausführbaren Vorschläge, wenn denselben keine Beachtung geschenkt, wenn sie einfach als journalistische Expektorationen betrachtet werden. Uns könnte das, wie gesagt, ganz kalt lassen, wenn dask. u. Finanzministerium seine eigenen Interessen so wenig wahrnimmt. Man vermeint eben in gewissen Kreisen, dass es auch so gehen müsste und dass ein Staatsartikel Anspruch darauf machen kann, gekauft zu werden, auch dann — wenn er nicht da ist.

Was uns jedoch über das Schnürchen geht, das ist die Indolenz, mit der man sowohl dem Publikum, wie auch den Verschleissern gegenüber verharret. Da ist eine Sorte Zigaretten, von welcher in der Hauptstadt allein allmonatlich ca. zwölf Millionen Stück verbraucht werden, ein Artikel, für welchen der Staat ca. zwei ein halb Millionen Gulden jährlich vereinnahmt, und dieser Artikel, den alle Welt wünscht, den jeder Verschleisser braucht, kommt seit Monaten in kleinen Partien, die für ein oder zwei Tage ausreichen, worauf dann abermals ein Mangel eintritt.

Wir beschuldigen nicht die Direktion der k. u. Tabak-Regie, zumal uns bekannt ist, dass diese seit Jahr und Tag an massgebendster Stelle Vorstellungen darüber macht, dass bei der Fabrikation von Zigaretten Neuerungen eingeführt werden müssen, sollen nicht Verlegenheiten eintreten, wie die in Rede stehende. Allein uns will es bedünken, dass es doch in dieser Weise nicht fortgehen kann und dass Sr. Exzellenz dem Herrn Finanzminister die Sachlage vollständig mitgetheilt werde. Diese Sachlage besteht darin, dass das grosse Riesen-Industrieunternehmen, welches im Besitze des Staates ist, nicht leistungsfähig genannt werden kann, indem es den Ansprüchen, welche an dasselbe gerichtet werden, keineswegs genügt. Da wir nicht annehmen können, dass der Mangel an Zigaretten anderen kleinlichen Ursachen zugeschrieben werden muss, so ist unseres Erachtens nur der Umstand dabei massgebend, wonach zu wenig Fabriken behufs Erzeugung der Zigaretten existiren. Warum

solche nicht errichtet werden, das dürfte unseres Erachtens nach viel eher kleinlichen Bedenken zuzuschreiben sein, wobei wir nicht unerwähnt lassen, dass es, wenn es die Geldfrage betrifft, das kleinlichste Bedenken ist, das überhaupt denkbar.

Es ist wahr, ein staatliches Unternehmen ist kein privates und kann als solches nicht so rasch, nicht so leicht Neuerungen einführen, Gelder investiren, etc., wie dieses. Allein das Grundwesen des Ganzen ist ja schliesslich doch der rein geschäftliche Standpunkt. Hier kann nicht gespart, hier kann nicht genörgelt werden, weil mit jedem ersparten Heller zehn andere entfliehen. Die Errichtung von Zigarettenfabriken ist ein dringendes, keinen Moment Aufschub duldendes Bedürfniss. Im Nothfalle müssten private Lokale raschestens gemiethet werden, worin man provisorisch Zigarettenfabriken errichtet. Der Mangel der gangbarsten Sorte Zigaretten kann nicht damit entschuldigt werden, dass diese Sorte so rasch abgeht, nachdem die Erzeugung selbstverständlich mit dem Konsum gleichen Schritt zu halten hat. Im Uebrigen ist der Konsum sämtlicher Sorten in diesem Jahre kein besonders steigender, wäre dies, wie es naturgemäss sein müsste, der Fall, dann würde auch Mangel bei anderen Sorten eingetreten sein.

Und abermals müssen wir der unseligen Zweitheilung im Betriebe gedenken, welche die Schuld an allen Misèren, daher auch dieser trägt. Diese Zweitheilung muss aufhören, soll ein regelrechtes, zielbewusstes Walten platzgreifen, soll das Tabakmonopol endlich beginnen in Wirklichkeit das zu sein, wozu es berufen. Insolange jedoch dem praktisch thätigen Theil die Rolle des Zuschauers zugewiesen ist, insolange der eine Theil Vorschläge zu unterbreiten hat, die der andere nach Belieben ausführt, insolange wird es auch auf allen Linien des weiten, grossen Gebietes, von dem hier die Rede ist, nur Schwierigkeiten zu überwinden geben. Und wer büsst diese Schwierigkeiten? Nun denn, wir haben ja damit begonnen, indem wir sagen, dass der Staat dadurch Schaden erleidet und wer daran nicht glaubt, der berechne den Entgang der Einnahmen, welche für die fehlende Sorte „Hölgý“ in den letzten Wochen weniger eingeflossen sind, er berechne aber auch die Mehreinnahmen für andere Sorten, und das Minus wird sofort klar ersichtlich sein.

Doch, wie gesagt, das berührt uns nur nebensächlich. Die Hauptsache bildet für uns heute, dass die Verschleisser in genügender Masse Waren zum Verschleisse erhalten, die sie verkaufen können. Die mit riesigen Kosten erhaltenen Geschäftslokale der Verschleisser sind nicht deshalb da, damit das Publikum dieselben als Auskunftsbureaus frequenziren, zumal es keinen Raucher gibt, der

nicht vollständig darüber aufgeklärt sein will, weshalb seine Sorte nicht zu haben ist. Auch bezahlen die Trafikanten unseres Wissens nach eine sogenannte Pacht. Sie bezahlen dieselbe für das Recht, dass Sie die kön. ung. Tabakprodukte verkaufen dürfen. Dieses Recht aber wird, wie sich leicht denken lässt, illusorisch gemacht, wenn nicht jene Waare da ist, die gebraucht wird. Und darum ersuchen wir wiederholt die kön. ung. Tabak-Regie, sie möge dafür sorgen, dass die Verschleisser stets jene paar Sorten Zigarren und Zigaretten erhalten, für ihr gutes Geld erhalten können, welche sie zum Verschleisse benöthigen. Es kann nicht unsere Sache sein, zu unterscheiden, ob diese Bitte an die richtige Adresse geht oder nicht. Wir wissen nur, dass es eine k. u. Tabak-Regie gibt, der die Anfertigung der Zigaretten obliegt, und an diese wenden wir uns denn auch, hoffend, es werde sich der Zigarettenmangel beheben lassen, wenn der Wille hiezu vorhanden ist. Wir haben keinen Grund daran zu zweifeln und wünschen nur, dass je eher die Ursachen beseitigt werden, die diese wahrhaft desparaten Zustände fort und fort heraufbeschwören.

Die Spezialitäten-Sorten.

Jüngster Tage brachte eine hiesige Zeitung einen Artikel, worin gesagt wird, dass die Spezialitäten-Sorten dem grossen Publikum insofern fast unzugänglich sind, weil namentlich in der Hauptstadt je eine Niederlage derselben, sowohl in Pest, wie in Ofen, sich befindet und diese Verschleissstellen durchaus nicht genügen.

Wir haben es diesmal abermals mit einer jener Auffassungen zu thun, wie sie im Publikum vorherrschen, welches vermeint, alldas, was man in den Spezialitäten-Geschäften erhält, wäre den Tabak-Produkten, welche im allgemeinen Verschleisse zu haben sind, vorzuziehen. Man taxirt eben das Wort „Spezialität“ viel zu hoch um nicht den Wunsch zu hegen, zumindest in jeder Gasse eine Niederlage zu finden, wo diese Sorten zu haben sind. Sehr viel zu dieser grundfalschen Auffassung trägt die Tabakregie selber bei, welche ganz gewöhnliche inländer Sorten, die weder in Hinsicht des hiezu verwendeten Materiales, noch in Bezug der Arbeit, gegen die gewöhnliche Trafiksorten etwas voraus haben, als Spezialität bezeichnet. Es ist nicht gut begreiflich, warum eine Regalia Media à 7 Kreuzer, oder eine Operas à 11 Kreuzer, eine Spezialität sein soll im Vergleich zur Britannica oder zur Regalitas. Selbstverständlich entsteht im Publikum der falsche Glaube, man habe es hier mit etwas Besonderem zu thun, und da diese Sorten blos in einigen Geschäftsläden zu haben sind, so setzt sich diese Meinung immer mehr fest.

Den Verschleiss der inländer Sorten von denen der importirten Ausländer streng von einander zu trennen, hätte, wenn schon besondere Spezialitäten-Geschäfte existiren sollen, einen Sinn, zumal dadurch Zentralstellen geschaffen würden, wo die Kundschaft, welche diese Zigar-

ren kauft, ihre ohnehin seltenen aber desto ergiebigere Einkäufe besorgen könnte. Ausserdem genösse die Havannah-Zigarre von Seite ihrer Verkäufer eine derartige Abwrithung, wie sie es erfordert, was dormalen tatsächlich bei keinem einzigen Verschleisse der Fall ist, die Havannah-Zigarre bedarf aber dieser Abwrithung in erster Reihe, soll sie überhaupt Käufer finden und wenn sie diese nicht genießst, entwerthet sie sich selber von Tag zu Tag.

Wie die Havannah-Sorten heute verkauft werden, ist an einen nennenswerthen Absatz kaum zu denken. Im allgemeinen Verschleiss liegen einige Sorten auf, welche von 13 Kreuzern zu 18 und von da auf 24 Kreuzer springen, daher Preisdifferenzen, die absurd sind, wenn man den Umstand der Auswahl in Betracht zieht. Kaum dürfte sich im allgemeinen Verschleisse eine Havannah-Zigarre vorfinden, welche entsprechend rauchbar ist in Bezug ihres Alters. Zumeist liegen die paar Sorten so lange, bis sie dem Raucher das Räthsel aufgeben, was er eigentlich raucht, nicht selten werden aber auch durch das lange Liegen der Zigarren die Deckblätter brüchig und lädirt.

In den Spezialitäten-Geschäften gehen die Havannah-Zigarren allerdings flotter ab, welcher Umstand auch einen Fingerzeig bietet, dass hier der Platz ist, wo diese ausschliesslich verkauft werden müssten. Freilich, von den vielen eingeführten Sorten sind zumeist diejenigen nicht zu haben, die am flottesten abgehen, daher diejenigen, welche das Publikum wünscht. Demnach kann auch nur wenig davon die Rede sein, dass die Spezialitäten-Händler der Havannah eine ganz besondere Aufmerksamkeit widmen, zumal sie nur das auf Lager halten können, was sie bekommen. Doch wie gesagt, dieser Aufmerksamkeit, dieser Abwrithung bedarf die Havannah-Zigarre, ja sie kann sie überhaupt nicht entbehren, und wenn dies gleichwohl entbehrt wird, so besitzt man eben keinen Massstab dafür, welchen Consum an Havannah-Zigarren Ungarn eigentlich erzielen würde, jenes Ungarn, wo man schon in den vierziger

Jahren echte importirte Havannah-Zigarren consumirte, oder solche aus echtem Tabak hier erzeugte.

Es liegt daher klar auf der Hand, dass die Spezialitäten-Niederlagen dazu berufen wären, die echte Havannah-Zigarre ausschliesslich zu verkaufen und sich mit dieser, wie auch mit den Tabaken und Zigaretten ausländer Provenienz zu befassen. Diese Waaren hätten ganz abgesondert von den ungarischen Tabak-Produkten als Spezialitäten-Sorten zu gelten und dem Publikum geboten zu werden. Dagegen würden wir nicht nur einen entschiedenen Fortschritt, sondern auch die Erfüllung eines coulantem Vorgehens gegenüber dem Publikum in dem Umstande erblicken, *wonach sämtliche inländische Waaren, als da sind: Zigarren, Tabake und Zigaretten, dem Trafikverschleisse einverleibt werden würden.* Unseres bescheidenen Erachtens nach ist es eine falsche Bezeichnung, Tabake und Zigarren als Spezialitäten-Sorten zu benennen, welche aus denselben Material wie die Trafik-Zigarren und in denselben Fabriken, wie diese, erzeugt werden. Diese falsche Bezeichnung zu corrigiren, Praktisches und Nützlichendes damit zu verbinden, dem Publikum Bequemes zu bieten, das sind die Zwecke, welche die vorstehenden Zeilen erzielen wollen, die wir daher nicht warm genug wiederholt empfehlen.

Vermischtes.

Defraudation bei den Stempelmarken. Das Finanzministerium hat abermals den Verlust grosser Summen zu beklagen, nachdem es wieder einem seiner Beamten gelungen ist, Jahre hindurch die Malversationen an Stempelmarken in bedeutendem Massstabe zu bewerkstelligen und fortzusetzen. *Balogh Gyula*, ein Oberbeamter des Central-Stempel-Magazins, welcher den Unterschleif von Stempelmarken Jahre hindurch betrieb, hat seinem Leben durch Selbstmord ein Ende gemacht. Das wäre nun die Sühne für den leichtsinnigen jungen Mann selbst, der treulos das ihm anvertraute Gut verwaltete.

Doch damit erscheint die Angelegenheit unseres Erachtens nach noch immer nicht gesühnt. Es kann doch unmöglich ein Beamter, der 1250 Gulden Gage bezieht, sich in solch hoher Stellung befinden, dass er sich und sein amtliches Gebahren durch Jahre hindurch selber kontrollirt. Unstreitig muss es doch Leute geben, die sich in höheren Stellungen befinden und welchen die Kontrolle über solch kolossale Werthe, wie sie hier vorhanden sind, obliegt.

Man scheint ganz darauf zu vergessen, dass diese Stempelmarken denselben Werth besitzen, als die Staatsnote selbst und das daher eine zehnfache Controle dabei nothwendig ist, sollen sich nicht Vorfälle ereignen, wie sie kürzlich bei den Makulaturen stattfanden und wie sie jetzt im Stempel-Magazin sonderbarerweise herrschen. Gewiss, es wird ja abermals eine Untersuchung eingeleitet werden, und der Selbstmörder ganz natürlich der Sündenbock sein. Das ist nicht anders möglich! Ob aber der verstorbene Defraudant seine Malversationen hätte innerhalb 5 Jahren fortsetzen können, wenn eine regelrechte Aufsicht geübt worden wäre, das möchten wir bezweifeln. Recht nette, gemüthliche Zustände das, wo derlei möglich ist!

Hilfsredakteur: **Ferdinand Heltai.**

Mörathon egy imprágnált zamatos gyögyfűkeverék cigaretták és pipadohányhoz.

Örömmel szítja az ember kitűnő tulajdonságai miatt

Rágyujtva bármily dohánnyal az utóbbi égető csipős íze élvezet

A legegészségesebb keverék cigaretták és pipadohányba

Tekintve azt, hogy Mörathon a nikotin ártalmas hatását a gyomorra paralizálja, minden dohánnyal való keverésnél

Hatásos pipadohány vagy négy rész cigarettadohányval kevertetik

Örökök által minden dohánnyal ajánlatik

Nagy csomag 30 kr., kis csomag 10 kr., külön válogatás csomagolás pipadohány és külön cigarettadohány részére.

Próbaküldemény: 10 kis csomag bérmentve 1 ft 26 kr. utánvet mellett.

Viszonteladónak jóvedelmező. — Egyedüli készítő:

Mörath Tivadar gyögyfűkeverés, keddés, **Grätz.**

Vezérképviselő Magyarország és a társországok részére:

Dvorzsák János, Budapest, VI., Gyár-u. 43.

„LE GRIFFON“
  „LE SUBLIME“
 anerkannt bestes und feinstes echt französisches
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
 weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:

Goldzieher Géza

BUDAPEST, V., Sas-utoza 29.